

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

5. Sit & vigeat Religiosus amor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

ipsa iucunditas incidet? quis illum à caritate Christi separabit? tribulatio, angustia, fames, opprobria, timor, tentatio, aduersi rerum exitus, hominum sinistra iudicia, corporalis languor, graues intus & foris afflictationes? quin potius in his & similibus conquiescet, amorem suum amara sitientem leniter sedabit, gaudebit in amarescere temporaria, quo plenius & certius à fugientibus ad aeterna se recipere, & in his totus habitare pergat.

Certè istiusmodi hominis perseuerantiæ quid magnopere timendum sit haud video: quippe in sic affectum animum, vniuersarum virtutum chorus protinus illaberur: illi enim neque in tolerandis aduersis fortitudo, neque animi ad res arduas aggrediendas excelitas, neque ad non ambiendos, imò fugiendos honores moderatio, neque sui præ ceteris contentio, neque diuinæ gloriæ vnde quaque propagandæ studium ardens, neque vlla illustrior alia virtus deesse poterit, vt cuius in rem ipsam propius contuenti patet, & ex eo consequi necesse est, quòd se totum à perituris abstractum, ad aeterna & diuina sola conuertit.

C A P V T V.

Sit & vigeat Religiosus amor.

Sed addamus & alterum, quod recti amoris naturam explicatiùs proferat. **STUUS** in quacumque re amor, sit **AMOR RELIGIOSVS**: nihil velis, agas, suscipias; nihil fugias, auerferis, impugnes, euertas, nisi verè & sincerè amore Religioso ductus; omnem animi tui motum præcedat, comitetur & sequatur amor verè & sincerè Religiosus. hoc si seruaueris, perpetuam & innubilam mentis serenitatem spondeo, aut si fortè nonnumquam infuscabitur, caliginem omnem dilucidior huius amoris radius, clariore splendore dispellet.

At quæris, **Quis** iste tam potens, tam laudatus **RELIGIOSVS AMOR**? Verbo dicam, Amorem eum Religiosum nuncupo, quem insitus propriæ Religionis amor inspirat, procreat, moderatur, regit & conseruat. Hunc amorem si in rebus omnibus adhibes, si integrum vegetumque conseruas, efflorescet mira quædam, in res omnes, in homines, & euentus, perpetuò sibi constans animi æquitas: quamuis cuiusuis rei curam sumere, ponere, promptus eris. Malè cessarit? nihil angèris: vt qui non euentum, sed diligentem curationem ex obedientiæ præscripto spectabas. benè si cessarit, non gaudio efferèris. quid enim ad te, qui non exitum, sed obedientiæ præscriptum & intuebaris, & solùm amabas? munere aliquo si perfungeris, nulla te sollicitudo carpit, intrepidus iudicia humana contemnis, in hoc vnum incumbens, vt pro tua virili quod in te est præstes.

At

At crede mihi, multa opus est vigilantia: nisi sapè, nisi subtiliter, & seuerè quosuis amoris nostri motus excusserimus, latentes vbique laqueos non euademus: munus omne, omne negotium, contracta cum aliquo amicitia, mali arcendi, boniue promouendi susceptio, corporis & vitæ commoda, honor qui nobis alicubi defertur, scientiæ auuiditas, diuturna loci habitatio, lectio, studium, scriptio, ipsa etiam (qua nihil sanctius est) oratio, pietatisque exercitationes omnes, vbi illis aliquanto ardentius animum adiunxeris, nisi cauèris, hamatæ sunt, amorisque nostri rectissimam illam vim sibi agglutinant, vel aliunde deflexam intorquent. Inde fit vt ad omnia & semper paratissimum esse, nulla quæ vel eueniant, vel euenire possint imperia, pro molestis habere, non postremum hominis perfecti sit argumentum: atqui si viguerit is quem describimus amor, profectò talem præstabit, & casus nullus poterit externare.

Finge, si voles, subito Superiorum iussu, è medio literarum, quibus oppidò delectabatur, cursu, quasi minus aptum auocari; ab vrbe celebri, in qua fauentibus auribus fama secunda concionabatur, ad ignobilem viculum velut imperitum amandari; à publica domus gubernatione, in qua domi forisq; omnium conciliabat animos, in ordinem, quasi re malè gesta, redigi, priuatumque in neglectu haberi. finge, hæc omnia in eundem, vicissim conspirare, eumque qui ea omnia præclare præstare posset, iusto Dei iudicio (nec enim à vero abhorret) cunctis ingenij dotibus destitutum videri, nihil vt sperare possit maius, quàm vt cæteram vitam ignauo emarcidam otio ducat. accedat ad iusti doloris iritamentum; vt videat æmulum vices suas obeuntem, eumque (qui casus humani sunt) licet verè minùs rectè agentem, quin & in pluribus deficientem, secundum rumoris flatibus ferri, eaque in æstimatione perdurare: quis erit huic viro animus? nempe sic se ipse solabitur, si tamen solari dicendus est: Quid queris anima mea, quid amas? Amor tuus, obedientia est: amor tuus, est nihil velle, nihil nolle, nihil iudicare; est otuari, negotiari, vocari, reuocari, depelli, cõtemni, ex maiorum & Præpositorum tuorum arbitrio. Si quid in rebus amas, solam Præpositorum voluntatem amas; hanc vbi reperisti, quod amas habes: at quod amas si habes, acquiesce, delectare, amorem tuum exsatiare potes. quis vniquam non acquieuit, quando suo potiri potuit amore? amore tam iusto, tam honesto, cui quid ex æquo adiungas non habes? Certè ita est, verùm, vt monere cæperam, id nobis est, medijs in rebus, in mentem sæpiculè reuocandum: Quò ferris anima mea? quid hac in lectione, oratione, studio, habitatione, quiete, actione, quid amas? obedientiam volo, Dei volutatem volo, quid mihi cum hisce mundi rebus? profectò non adhærescet illis amor meus, non me perituris subiungam: quidquid, quanto cumque impetu à me cæprum fuerit, statim, quouis momento temporis, ad nutum Superioris, intermitto, resumo, euerto, vtrumque visum illi fuerit.

Et quidem ad naturæ nostræ peruicacitatem flectendam, hoc etiam hic amor

euincet, vt nulla nostri ad postremos reiectione, reprehensione, muniorem abrogatione turbati, quidquam de prima ad obediendum & agendum alacritate perdamus, siue reuocemur ad eadem, siue alijs aut minus speciosis, aut diuersis occupemur. Omnino id efficiet, verè & sincerè Religiosus amor; quippe nō res, at obedientiam in rebus amat, quam cūm reperiatur in rebus omnibus eandem, eodem omnes alacritatis affectu complectetur. O mentem in qua hīc dominatur affectus, Deo gratam, Superioribus amabilem, omnibus admirandam! ō Religionem, in qua eiusmodi plures reperiuntur, (& verò in tua reperies, teque talem reperire debes) gubernatu facilem!

Non est autem id quod hīc expeto, in minimis reponendum: magnā ad hoc animi æquitatem, fortitudinem, cōtentionem popularis auræ, obedientiæque propter Deum dilectionem oportet adhibere. Deiectione sui ipsius, desperatio, indignatio, mentis elatio, impatientia, & huiusmodi vitiorum cateruæ, animum obedientia & humilitate non satis obuallatum, omni alacritate despoliant. At præclarum est, eodem in loco, in conspectu & luce ciuitatum clarissimarū, pari immotæ mentis ardore, immutata nō solūm vultus, sed multò magis animi specie, talem ad infima prouolare, qualis eras in summis: à concionarijs pulpitis, à Doctorem exhedris, à primariæ gubernationis clauo, ad prima Grammaticæ rudimenta, ad nosocomiorum pædorem, ad putentem publicarum custodiarū situm, ad tenellæ iuuentutis catechisinos, quasi de supremis ad ima relegari, & vulgi opinione detruendi; paribusque vel etiam maioribus animis, absque vlla tergiuersatione, iucundè, promptè, alacriter, hæc infima subire, & deoneratum non dehonestatum se credere; sanè Religiosi amoris, nihil nisi obedientiam in omnibus adamantis, illustre præbetur argumentum.

Erit muscator non nemo, vel acerbus in populo derisor, qui naso suspendet ad unco, qui contemnendum digito monstrabit, qui velut turpiter abiectum, & nullius spei hominem canino dente rodet; sed aurem patientem Religiosus amor oblepiet, & quæ alij dispendia, ille magna sibi compendia esse obedientiæ amore fruens putabit, omni que stultorum irrisu superior, ab incepto constantiæ tramite non desectet. Iterum, iterumque si ad superiora, quodam necessitatis articulo cogente reuocetur, indeque mox infra detrudatur, semper sumere, semper ponere curam omnem, arbitrio Præpositorum æqua mente paratus est: stationem nullam seligit, nullam retinet, nullam refugit, sed instar fortissimi militis ad omnia Ducis imperia sine tergiuersatione excubat, dumque in vnius, quam deperit, obedientiæ dignitatem intuetur, æstimationes rerum nescit, & amore pretia exæquante, solam in magnis & in paruis obedientiam respectare nouit. hinc sibi omnia facit paria, negotio non postponit otium, quocumque loco & munere fungatur, obedientiæ si defungitur, æquali honore, & perpetua consolatione latatur. Heu quàm falluntur multi, qui se rebus potius quam obedientiæ addicunt, toti in scriptionibus, orationibus, excursionibus, rebus.

rebusque quamuis sanctis occupantur! ad alia vt se conuerterent, optaret Superior. at quid facies? inde si illos abstraxeris, parebunt, graui tamen mœrore se conficient, languore tabescunt, sibi permittendi sunt. ô animos, si non malos, at amore Religioso parum instructos! Id illis, id nobis elaborandum est, vt nullus mentem infideat amor, nisi quem & genuerit, & perpetuò foueat ac moderetur obedientia, sine qua nullus sit, & (si quando sit aliquis) ad eius tamen nutum continuò suffocetur & desinat. Verùm vt ne meam solius commendationem habeas, audi quid apud D. Bernard. l. de Nat. amoris dicatur: *Ideo rota in quibus est spiritus vita, semper eunt in voluntatem Domini perficiendam, nec reuertuntur ad faciendam suam: si iubentur præesse, præsumunt in sollicitudine; si iubentur subesse, in humilitate; si aliquibus coesse, in caritate: si Prelati sunt, sicut patres ad filios; si subiecti, vt filij ad patres suos; si coniuuantes, omnium seruos se faciunt: pius ad omnes affectus, dulcis in bono consensus, occursum in hilaritate, cohabitatio in gratia, discessus in ostensione caritatis. — non quæ sua sunt querunt, sed quæ sunt omnium.* Vnde ista? quia sui amore non tenentur, sed in omnibus Religioso amore permouentur.

Cap. 8.
Ezech. 34.

Magna sunt hæc, inquis. Magna sanè, sed ad quæ sicut vir succinxisti lûbos, & exulasti ad currendam quasi gigas viam tuam. Iuuat cella virtutû iuga suspectare, magna exambire iuuat; quamuis primo impetu non assequaris, scopum tamen si vides, non aberrabis; ardentique desiderio longius breui momento prouolatur, quam annorum multorum diuturno languore perrepretur. Viæ tamen, fauente Deo, compendia demonstrabo, vbi postremum hoc commendauero, vt etiam tuo isto AMORE RELIGIOSO GLORIERIS, illum vendites, illo te præ cæteris insignitum exornare appetas. Non quod affectata sanctimoniaz opinionem aucupari, vel bonorum tuorum vanum ostentatorem esse te velim. longè aliò, quæ dixi, abeunt: etenim AMORE RELIGIOSO GLORIARI, est palàm, pudoreque rustico posito, profiteri, nihil se amare, velle, suscipere, tueri, conari, nisi moderatrice & gubernatrice obedientia: in eo gloriam suam, honoremque summum repositum censere, si subiectioni, si demississimæ in Superiores obseruantia retinentissimi simus. Videas Religiosos aliquando quosdam, qui si fortè rogentur, quiduis promittunt, addicunt, donant, recipiunt, multaque promouenda suscipiunt, & ab eis quæ semel cœperint auelli, alio sum vela cœuertere, ne quidem Superiore iubente volunt: eos pudet apertè profiteri, nihil se vel donare, vel recipere, vel addicere, vel suscipere, sine Superioris voluntate posse: pudet eos, palàm edicere, Hæc quidem ita facere institueram, at improbauit Præfectus, Rector, Prouincialis meus, itaque in posterum aliter agemus: pudet vltro præmonere, (quod tamen utilissimum iudico) Homo sum sub potestate constitutus, itaque licet meis (si quos mihi commissos habeo) hæc aut illa imperauero, licet quiduis spondero, quancumque Superior meus aliter statuet, audiendus est ille, non ego. Hæc profiteri dispudet, quos non pudet Religioso nomine gloriari: ô infantiam! dici Religiosi volunt, haberi nolunt,

lunt, aut certè solo nomine, & non re, haberi volunt. Si enim veri, si boni, si qui suæ vocationis numeros expleant haberi & esse volunt, quid magis Religiosum est quàm à Præpositorum nutu pendere, quàm nõ erubescere se subditum, se non sui arbitrij, non suæ esse potestatis? in huius rei, huius (vt ita dicã) parentiæ deiectione gloriari, vera est & non inanis gloria: sic enim est de gloriæ contentione, de sui abiectione latari, gloriari. Quantum autem ex hac animi affectione, pacis & tranquillitatis, quantum in omnem partem commodi redûdet, experiendo melius est, sed & propè facilius, quàm verbis aut cogitatione assequi. Sed de hoc satis, ad alia transeamus.

C A P V T VI.

Quas in amore conditiones Parisiensis exposcat.

*Lib. de
virt. c. 1.*

Amos 6.

*Prov. 12.
Prov. 11.*

Primum in amore dixi, vt Cautus, vt Prouidus, vt ne sit præceps. Alterum addidi, vt sit Religiosus. Tertium restat, vt, quoniam ista de creaturarum rerum amore dicta sunt, de ipsius Creatoris amore, qui fons & regula istius esse debet, aliquid addam. A doctissimo & subtilissimo viro Guilielmo Parisiensis, quatuor quas tibi proponam amoris in Deum conditiones mutuabor.

Prima est, vt sit amor tener: duros enim & efferos illos amatores, qui eius quæ amant contumeljs, doloribus & aduersis nõ tangantur, quis ferat? humanitatis sensu carent, hominemq; videntur exuti. quod ad eò molestũ est, vt etiam Propheta conqueratur, *Optimo vnguento delibuti, nihil patiebantur super cõtritione Ioseph.* En homines nimiũ delicatos, sibi solis viuunt, dumq; suis voluptatibus perfruãtur, aliena mala pensi non habet: *viscera impiorum crudelia: at verò benefacit animæ suæ vir misericors.* proprium amoris est, nec aliunde magis amor esse sentitur, quã si bona, si mala ita sunt amicis cõmunia, vt malis condolendo, bonis cõgaudendo, vterque vtraq; æquè sentiat. Sit ergo eiusmodi erga Deum tuũ amor tuus, vt omnia illi bona eius impensè, auidè, lætanter gratuleris, eorumq; sæpè repetita cõmemoratio te præ cæteris lætiùs oblectet: gaudeas, imò sancti gaudij hæc tibi propè sola sit relicta seges, si diuinã gloriam lætiùs amplificari audias, vel ipse amplificare possis. Misèriarum verò quoniam Deus capax esse non potest; non est quidem cur illi propriè condoleas: at abunde est quod ad Christi Iesu Domini nostri tam dirè cruciati, tam crudeliter patibulati, conuitijs opprobrijsq; proscissi, & mortis infami supplicio addicti, idq; tua causa, tua dum vult eluere peccata, illisq; debitas pœnas luere, abunde inquam est cur ad tantos Domini tui dolores intueas, totus eas in lacrymas, in suspiria, in planctus, nec alibi quàm in sanctis vulneribus, in forammibus petrae habitare velis. Te felicem, id si volueris; erunt vulnera vbera, teque, candidior lacte, sanguis Agni dealbabit.

Hoc